

Digitorjuu eettisiih ravvuuh

Digitorjuu eettisiih ravvuuh oovdânpyehtih digitorjuu adeleijee já digitorjuu finnejee keinigâsvuođâid. Ravvui ulmen lii ovdediđ torvolii já šievtásásii digitorjuu, mii olášittoo kuáb-
báá-uv uásipele ohtsâšibárdâsâst.

Maid uáivild digitoorjâ?

Digitoorjâ addel torjuu šleđgâhámásii ášástállâm várás sehe palvâlusâi já piergâsij kevttim várás. Tot iššeed äššigâs kevttid piergâsijd já ášástállâđ šleđgâhámásijn palvâlusâin jiečânávt já torvolávt.

Digitorjuu häämih láá aldatoorjâ, káidustoorjâ já škovliimeh. Digitorjuu siskáldâs sáttá mulsâšuddâđ. Tot puáhtá leđe ovdâ-
merkkân šleđgâhámásii ášástállâm uápistem, heiviittâsâi stellim
tâi ravvim heiviittâsâi já palvâlusâi kiävtun vâldimist. Jyehi
organisaation lii pyeri miäruštállâđ, maggaar digitorjuu tot fáálá.

Káidustoorjâ:

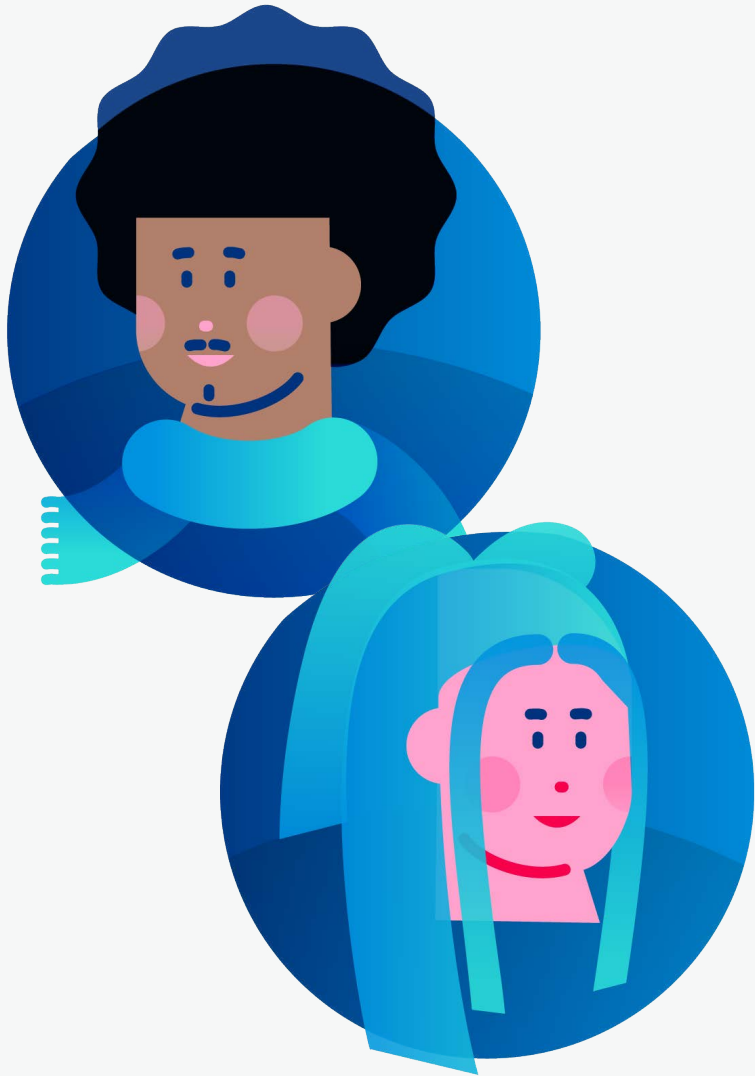
chat-, puhelin- tâi videotoorjâ

Aldatoorjâ:

ášástállâmčuággáh, viärdásâštoorjâ,
pááikán tolvum toorjâ

Škovliimeh:

viermiškovliimeh, kuursah

Virgeomâhâšpalvâlusâi kevttim toorjâ

Virgeomâhâin lii haldâttâhlaavâ miäldäsâš kenigâsvuotâ ravvid jieijâs palvâlusâi kevttimist. Jyehi virgeomâhâšpalvâlus ohtâvuodâst kalgeh kavnuđ iše ohtâvuotâtiäduh.

Aalmugjeessânravvim

Virgeomâhâšpalvâlusâi kevttimân finnee meid torjuu Aalmugjeessânravviimist, mii stivree olmâ palvâlusâi piälläs.

kansalaisneuvonta.fi

p. 0295 000

Digitááiduh kuleh puohháid

Digitááiduh láá onnáá peeivi aalmugjeessântááiduh, moiguin puáhtá tipšod aargâ aášijd já leđe ohtâvuodâst ohtsâškuddijn.

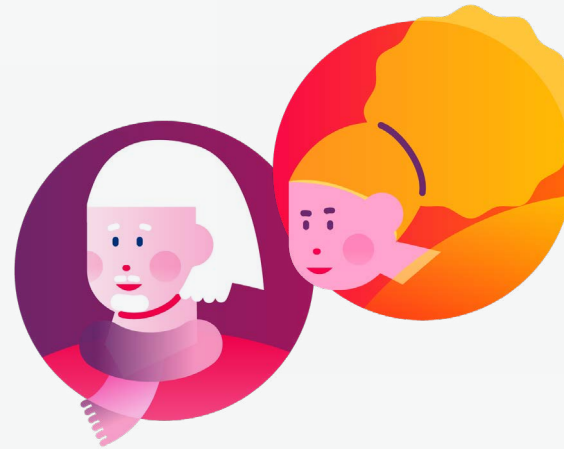
Juáhháast kalga leđe máhđulâšvuotâ kevttid digitallijd piergâsijd já palvâlusâid iššeen jieijâs aargâst tagarij vuovijguin, moh sunjin olssis heivejeh pyeremusávt.

Mist juáhâš taarbâš motomin digitorjuu, vâi puávtáččijm hammid jieččân hámásii digitallii aargâ. Jieijâs digitááiduid puáhtá ovdedid aldaaš ulmuiguin, kuálmád sektor tuáimeiguin tâi kávpálij tuáimeiguin.

Maht mun tooimâm digitorjuu adeleijen?

- Mun iŝedâm ŝledgâhâmásij palvâlusâi já piergâsij kevttimist.
- Muu ulmen lii, et puátteevuodâst äŝŝigâs puávtáččij áŝástállâđ já kevttiđ piergâsijd jiečânávt.
- Mun movtijditám äŝŝigâs porgâđ stivrimtilálâŝvuodâ ääigi aašijd jieš.

Mun iberdâm rajijdân

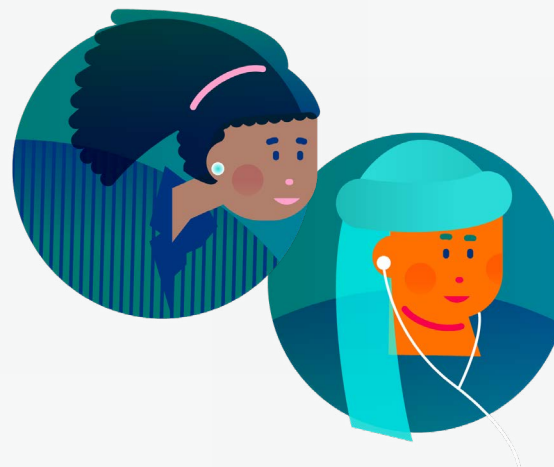
- Puoh ij taarbâš mättiđ jieš, pic digitorjuu tilálâŝvuotâ heivee pyereest oovtâst opâmân. Mun tuubdâm jieččân máátu raajijd já stivriim äŝŝigâs táarbu mielđ eres digitorjuu fällel kuuvl.
- Mun jiem vääldi äŝŝigâs syelisaanijd tâi kievrâs tubdâđättâm piergâsijd, tego paŋkitubdâlduvâid, jiemge tipšo äŝŝigâs peeleeŝt suu persovnljijd aašijd.
- Mun jiem keevti káidushaldâŝem talle ko ravviim äŝŝigâsân, maht kevttiđ kievrâs tubdâđättâm vättee palvâlusâid. Čáládâttâmmudo maŋa ruuvdujyehim puáhtá kevttiđ uápistmist, jis tast lii soppum čielgâsávt äŝŝigâsâin.

Maht mun iŝedâm?

- Mun iŝedâm äŝŝigâs ustevlâvt, rávhálâvt já ruokâsmittee vuovvijn.
- Mun váaldám huámâŝumán äŝŝigâs táidu-tääsi já anam huolâ, et uápistem lii čielgâs já teermah iberdetteh.
- Mun visâsmitám uápistem ovdândijn, et äŝŝigâs tiätá, mii tábáhtuvá.
- Mun iŝedâm áŝálâvt já luáttámuŝlâvt tilálâŝvuodâin, main mun uáinám äŝŝigâs persovnljijd tiäđuid.
- Mun kunnijâtám joskâorroomkenigâsvuodâ jiemge muŝtâl ovdâskulij muu tiättun ŝodâm aašijd tâi äŝŝikiirjijđ.

Maht mun tooimâm digitorjuu finnejien?

- Digitorjuu vievâst mun oopâm, maht mun kiävtám piergâsijd já šleđgâhámâsijd ášástállâm-palvâlusâid jiečânávt já torvolávt.
- Muu ulmen lii, et puátteevuodâst ášástállâm luhostuvá ohtuu tâi keppisub torjui.
- Mun poorgâm stivrimtilálâšvuodâ ääigi tooimâid jieš, vâi opâččim já lasettiččim jieččân tááiđuid.

Mun addiim jieččân ovdâsvástádâs

- Mun čáládâđâm jieš kievrâs tubdâđâttâm vättee palvâlussâid.
- Jis mun tarbâšâm torjuu palvâlus kevttimist, te mun addiim, et digitorjuu adeleijee sáttá uáiniđ muu persovnlíjd tiäđuid.
- Mun lam ain jieš ovdâsvástádâsâst jieččân piergâsist já ton ohjelmijn.

Maht mun váaldám iše vuástá?

- Mun addiim, et digituárjoo ij pyevti ravviđ muu puoh čuolmâtilálâšvuodâin.
- Virgeomâháin lii laahân vuáđuduvvee kenigâsvuotâ faallâđ uápistem jieijâs palvâlusâi kevttimist. Meid eres palvâlusfâlleeh uápisteh äššigâsâidis.
- Virgeomâhâšpalvâlussâid mun finniim torjuu meid Aalmugjeessânravviimist, mii stivree olmâ palvâlus piällás.

Mušte meid

1. Suomâst almoshaldâttuv organisaatioi šledgâhâmásiih ášástállâmpalvâlusah väätih váldunjuolgâduslâvt kievrâs tubdâdâttâm. Kievrâs tubdâdâttâm vievâst lii máhđulâš visásmittid kevttée persovnlâšvuodâ.

- Tubdâdâttâm riäidun tuáimih il. viermipaŋkkkitubdâlduvah, moobilvisásmitemm já visásmitemkorttâ.
- Äššigâs olášut kievrâs šledgâhâmásii tubdâdâttâm ain jieš.
- Uápistem palvâlus kevttimist sáttá vaattâđ äššigâs syeligâsâst toollâmnaál tai mudoi ärgis persovntiäđui uáinim.
- Jis äššigâs lii addim tilálâšvuodâ já tuhhiittâm, et uápisteijee sáttá uáinid suu persovntiäđuid, te uápistem puáhtá jotkuđ.

2. Digitoorjâ ij vääldi pele šledgâhâmásii ášástállâm siskáldâssáid (om. torjui uuccâm, ruudâ kiedâvuššâm). Tâin aašijn västid palvâlusfállee äššigâspalvâlem, moos digitorjuu fállee stivree.

3. Jis äššigâs riehtitoimâhiäivulâšvuotâ lii digitorjuu adelem ääigi hiäjumâm (om. tiervâsvuotâtile, uáivádumvuotâ), suu kalga stivrid äášán kullee palvâlusfállee äššigâspalvâlusân.

4. Jis äššigâs lii vyeliahasâš, te lii tehálâš visásmittid, et sun äddee persovntiäđui kiedâvušmân lohtâseijee riiskâid já jieijâs vuoigâdvuodâid. (Ääšist lase: Lapsi verkossa (Páárnâš viermist) -olgosaddelmist [Lapsi verkossa -julkaisussa](#))

5. Káidusin adelum digitoorjâ lii ovdáneijee digitorjuu häämi, mii váátá uđđâlágán mättim digitorjuu adeleijest, ovdedeijest já vuástáväldein.

- Káidushaldâšem já ruuvdujyehim láá kyehti ereslágán vyevi adelid já vuástáväldeid káidustorjuu.
- Finanssiala ry avžut, et fiinaanssyergi palvâlusah iä uápistuu káidushaldâšemohjelmáin, ige uápisteijee kolgáččii uáinid äššigâs čáládâttâm monnân uási peeleeest. Lii pyeri mušted, et káidustorjuu addiistellee filliimeh láá ennuv. Addel já vuástávääldi digitorjuu torvolávt.

Digitukiverkoston jäsen

(Digitoorjâviärmáduv jeessân)

-merkkâ muštâl, et organisaatio

fáálá tai oovded digitorjuu já lii čonâsâm eettisij ravvui nuávditmân. Luuvâ lase já luodii meerhâ jieijâd kiävtun dvv.fi/digituki

Digi- já aalmugtiätuvirgádâh lii digitorjuu väldikodálâš ovdedeijee. Mij nanodep digimättee Suomâ oovdedmáin tiätun vuáđuduvvee digitorjuu keevâtlâšvuodâid já mättim.